

Előfizetési árak:

ostán vagy házhoz küldve:

Egész évre. 20.— kor.

Félévre. 10.— kor.

Negyedévre 5.— kor.

Egy hónapra 1.70 kor.

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy □ em. területen-
ként 8 fillér.
Nyiltér és magán-
érdekű közlemények
soronkint 40 fillér.

Megjelenik
minden nap, az ün-
nepek és vasárnapok
kivételeivel.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Magyar tanítók.

Debreczen, aug. 16.

Két országos tanítógyűlésről veszünk hírt az esztergomi fényes ünnepélyek közepette, melyek az ország különböző helyein, esendben, minden feltűnés nélkül folytak le. Az egyiket a katolikus tanítóság tartotta Budapesten a szent István-Társulat palotájában, báró Hornig Károly veszprémi püspök elnöklete alatt; a másik a Magyar Ref. Tanítók Országos Egyesületének nagygyűlése, mely Kun Bertalan püspök elnöklete alatt Miskolcra folyt le.

Mindkettő a magyar tanítók helyzetével foglalkozott. A katolikus tanítókat, a fővárosi lapok értesítései szerint, a magyar katolicizmus kilenczszázados jubileuma hozta össze. És itt önkéntelenül eszünkbe jut, hogy a veszprémi püspök e gyűlést sokkal megfelelőbben tarthatta volna meg Esztergomban, hol az egész magyar katolikus világ ünnepélyében talán a tanítóság is elférhetett volna. És ha báró Hornig nem akart menni Esztergomba, legalább a tanítókat elbocsáthatta volna a Szent István templomába, lelkesedni a magyar

katolikus egyház kilenczszázéves történetének eseményein.

Egy másik körülmény is feltűnhetett a figyelmes szemlélő előtt a budapesti tanítógyűlés mozzanatai között. S ez az, hogy a püspök indítványára táviratot küldöttek a királynak, a pápának és a hercegprimásnak, de a közoktatásügyi miniszternek nem. Ez a mellőzés mutatja az irányt, melyben Veszprém püspöke a katolikus tanítóságot vezetni kívánja. És e mellőzés magyarázza meg aztán azokat a határozatokat, melyeket a kongressus kimondani jónak látott s melyek közül különösen kiválik az első pont, a felekezeti sérelem hangoztatásával. Azt mondja e határozat:

A katolikus tanítóképzőknek tanítóképesítő joga az állam ellenőrző jogának elismerése mellett teljes épségében tartassék fenn s mindenemű törekvést, mely e jog elkobzására irányul, elítél és jogtalan erőszaknak tart.

Ez a határozat abból a feltévéből indul ki, hogy az állam hajlandó a felekezetek tanítási jogába erőszakkal beleavatkozni s azokat elkobozni.

Nem szólunk az állam azon

jogáról, mely a népnevelés intézményei tekintetében őt megilleti. Ez a kérdés sokkal fontosabb, sem hogy azt ez alkalomból csak úgy hozzávetőleg kifejtteni s eldönteni lehetne, mindamelllett nem melőzhetjük el annak megjegyzését, hogy ez idő szerint semmi oka sincsen a klérusnak és a katolikus tanítóságnak arra, hogy feltegyje a a mostani kormányról azt, hogy a felekezetek népoktatása jogát erőszakkal elkobozni akarná. A magyar kormánynak ez távolról sem áll szándékában s örül azon, hogy a közoktatás terhével vele a felekezetek megosztják.

De másrésről, ha az államnak eszébe jutna az, hogy a tanítóképzők tanítóképesítési jogát saját hatáskörébe tartozónak tekintse s a fennálló felekezeti tanintézetektől a képesítést megvonja, ezt önhatalmatlan nem is tehetné, ahhoz törvényhozási intézkedés szükségeltetik.

Egyébiránt a népoktatás és az ezzel összefüggésben álló intézetek államosítása általános nemzeti szempontból tekintve csak előnyös lehet s a felekezetek ez esetben is megtalálhatják a módot, melylyel befolyásukat a népnevelésre az ál-

TÁRCZA.

Rangos vő.

— Elbeszélés. —

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —

Irtá: Szini Péter.

(Folytatás.)

Réviné Ferencz ur beszéde alatt ugy érezte magát, mintha tüskén ülne. Alig várta, hogy szünetet tartson beszédében „együgyű“ bátyja, azonnal sietett bevágni a továbbhaladás utját.

— Nem is tudtam, hogy benned mily költői ér csörgödez, édes bátyám! — jegyzé meg gunyosan. — Kár volt kiapadni hagyni a dus forrást! Azóta aligha meg nem irtál volna tizenöt kötet verset a pacisirtáról, a buzaváléró körtéről s általában a te annyira kegyelt társadalmadról.

— Hát hiszen...! — igyekezett közbeszólni Ferencz ur.

— Kérlek, édes bátyám, hallgass meg te is engem, mert különben merő meddő vitatkozás lesz beszélgetésünk. Nem azért kívántam veled beszélni, hogy a társadalomról diskuráljunk, hanem hogy tanácsodat kikérem egy fontos ügyben. Tudod, hogy leányaim elérték azon időt, melyben kirepülhetnek az ősi fészekből; téged, mint jóakaró fivért, kérlek fel, hogy mit szólasz a dologhoz?

— Hát hiszen akkor adjad őket, mikor veszik! — böfentette ki Ferencz ur.

Szeréna fülög pirult e meglehetősen vastag megjegyzésre.

Réviné meg beszélt tovább.

— Nem az áll itt kérdés alatt, édes

bátyám! Férjhezadni férjhezadhatom őket, azon nem epekedem, hanem azt akarnám tőled kérdeni: mit szólasz Ludberki báróhoz?... A tegnapi estélyen folyvást Szerénával társalgot s hihetőleg megkéri kezét.

— De mamám!... — ellenkezett Szeréna.

— Halgass, leányom! Kopass mentéség nem sokat ér!... Elég kihívóan viselted magad Ludberkivel szemben. Már miért is kellett ugy a karjára támaszkodni s ugy menni, hogy szinte emeltetted vele magadat?

— Egyszerű a megfejtése, mamám! El voltam fáradva s ily módon akartam kissé pihenni!

— Micsoda beszéd?... Hát a társadalmi illem semmi előtted? Hallottad volna csak a különös megjegyzéseket!... Hiszen azért, hogy tetszeni akarunk valakinek, nem szükség mindjárt karjába dobni magunkat!., Igaz-e, Ferencz! Látod: ez a Szeréna oly ügyetlen... oly izé... hogy is mondjam?... vakmerő.

— Mondtam már, hogy én nem értek a ti társadalmi illemetekhez! Szerintem semmi vétséget nem követett el Szeréna azáltal, ha — elfáradva lévén — a báró karjára dőlt. Hehehe! Nem akad mindenkör egy bárói forspont, ugy-e hugám?

— Te a dolgot tréfának veszed, édes bátyám!

— Dehogyan veszem!... Hát ugyan nem szemfényvesztés-e a ti egész dologotok. Valóban, ha a ti társadalmotokban kellene élnem, minden reggel karót kellene reggeliznem, hogy a társadalmi illem által megkövetelt feszességet megtarthassam.

— Elröpített nyilaid engem nem se-

beznek!... Nekem, mint gondos anyának, leányom jövőjét szem előtt kell tartanom.

— Hát csak tartsad, édes hugom! Tőlem ne kérj tanácsot, mert én az egész dologokért nem adok egy szakajtó buzaváléró körtét... Majd ha báróné lesz leányod, szívesen beállok cipő-tisztítójának! Hehehe!

Ferencz urnak különösen tetszetett ez utóbbi megjegyzés, mert hogy kilépett nővére szobájából, még a tornácra is hangosan kacagott, mely kacajkedv egyuttal a közelében álló ispánra is elragadt, ettől meg egy másik cseléd kapta el s vitte a másikhoz, mintha csak kolerabetegség lett volna.

— Bolond vagy, az is voltál mindig! Lehet is te veled komolyan beszélni! — mondá Réviné távozó bátyja után. — Csak Kurta jönne már!... Azt hiszem: a báróhoz még ma szerencsénk lesz!... Hanem figyelmeztetek, Szeréna, hogy kissé tartózkodóbb légy a báróval szemben, mert tudnod kell, hogy minél nehezebben jutunk valamihez, annál jobban megbecsüljük azt.

Szeréna fogadott mindent s anyjával együtt vidáman ültek a reggelihez.

VI.

Lencsi kiasszonynak, mi türes-tagadás, nehevére esett a feltűnő mellőztetés s a mint az estélyről hazatért szobájába, elfeledkezett a társadalmi illemről és a ruhás skatulyát gyöngé erejének egész hevével dobta a földre, hozzászegődtetvén összes toillette készületét is.

Méltó is lehetett a kisasszony elkese-redése, mert tekintve azt, hogy szépség

lami közoktatás keretében megtartják.

A budapesti tanítók kongressusa tehát indokolatlan félelmet tanusít akkor, midőn az állam részéről jogtalan beavatkozástól, erőszaktól és jogelkobzásról beszél. Valamint helytelen álláspontra helyezkedik, épen ilyen szempontból tekintve, midőn a tanítói nyugdíjtörvény intézkedéseit a katolikus tanítóságra sérelmesnek tartja.

Mint ezekből látjuk, a budapesti tanítóság főleg közjogi sérelmekkel foglalkozott. Alig hihető, hogy a magyar katolikus tanítóság e kérdésekkel proprio motu s nem felsőbb meghagyásra foglalkozott volna. Pedig, úgy hisszük, akadott volna más fontosabb kérdés is, mely a magyar közoktatás terén megbeszélendő lett volna. Mert hogy a magyar népnevelésnek egy országos kongressuson a legfontosabb tárgya az lenne, hogy a tanítóképzők képzési joga mily helyzetben van a magyar állammal szemben, azt egy könnyen elhinni nem lehet. Ugy véljük, hogy az a felfogás, melyet báró Hornig a tanítók hivatásáról magának a kongressus tárgyaiban megalkotott, nagyon eltér attól, melyet a magyar paedagogusok megállapítottak.

A Magyar Ref. Tanítók Országos Egyesületének miskolci gyűlése nem foglalkozott közjogi sérelmekkel mindamellett voltak egyetemes jellegű tárgyai, melyek a népoktatás javítását célozták. Legfontosabb tárgya e gyűlésnek az országos zsinat elé terjesztendő memorandum, mely a református tanítóság jogi

és anyagi helyzetének javítását, az énekügy fellendítését s a vallás-erkölcsei képzés hatályosabbá tételét kívánja előmozdítani. És itt Kun Bertalan püspök azon kijelentése érdemel kiváló figyelmet, hogy mint zsinati elnök oda fog törekedni, hogy a református tanítóság helyzete — képviseltetésének az egyházi alkalmányszervezet minden forumán keresztülvitele által — javíttassék s a tanítóság az alkotmány sáncaiban aktív tényezőül felvéttessék.

Mert mint az ősz püspök megnyitó beszédében szépen kifejezte: ha eddig volt is némi félreértés a pap és tanító között, a közös oltár egy rangban lévőnek bizonyítja mind a kettőt.

A népnevelés teljes sikere érdekében kívánatos, hogy ezeket a nagyfontosságú szavakat megszivleljék az ország minden részében a tanítók és papok egyaránt. Mert nem az a cél, hogy eldöntessék az a kérdés, vajjon hivatását tekintve melyik állás van elsőbb rangban: a papé, vagy a tanítóé, hanem az, hogy a vallás-erkölcsei nevelés hazánkban a pedagógiai tényezők minél teljesebb összehatása folytán a lehető legmagasabb niveaura emeltessék.

A szabadelvűség szünideje.

Debreczen, aug. 16.

Vajjon a köszönő szavak, melyekkel Széll Kálmán a rájezi szabadelvű párt üdvözlétére táviratilag válaszolt, fognak-e tökéletes és helyes magyarázattal találkozni? Tökéletes és helyes magyarázattal mindazok-

nál, kik magukat Magyarországon a szabadelvű eszmék szolgáinak és harcostársainak tartják?

A miniszterelnök örömét fejezi ki a felett, hogy a szabadelvű eszmék, melyeknek zászlója alatt küzd, ott oly buzgó hívekre, oly lelkes támogatókra találtak. Ha az „ott“ szót csak egy kissé erősebben hangsúlyozzuk, akkor a köszönet tulajdonképpen intelem is egyuttal arra, hogy a lelkes támogatás nem fejt ki más helyeken is hasonló erőt és határozottságot, hogy a „buzgó hívek“ nem állítanak be mindenütt pontosan és szabadelvűségüknek nagyon hosszú szünidőt engednek.

Nem oly nagyon régen volt, hogy jó sokan azok közül, kik a figyelmeztetés által találva érezhetnék magukat, a miniszterelnök oly nyugodt, előkelő s mégis oly célbiztos politikai működésének minden vonását a doktrinér-ortodox szabadelvűség szempontjából nagyon kételkedve szaglálták körül, egymás után álltak ki a liberálisizmussal szembe, hogy az egész ártatlanul elhaladókra egy zordon „wer da?“ kiáltással rájuk ripakodjanak — s ime, persze miután Széll Kálmán az ő férfiasan nyílt szabadságért és haladásért lelkesedő fellépése által még a legfonakabb aggodalmak által gyötörteteket is a maga támogatóivá térítette meg, most átengedik a szabadelvűséget a kormány kizárólagos védelmének s az az általuk annyira magasra emelt ügyért majd sem tesznek, míg az ellenfelek fáradhatatlanul és kiméretlenül folytatják bujtogató munkájukat.

Igen, Széll Kálmán fáradhatatlanul tovább küzd „a szabadelvű eszmék zászlója alatt“, de az önkéntes segédesapatok, melyek az ő támogatásának szentelték magukat, még mindig vonakodnak elhagyni kényelmes állandó szállásaikat, jóllehet az ellenség éles riadó kiáltásai mindenfelől hallatszanak.

dolgában sem állott hátrább Szerénától, még idősebb is volt, már pedig a jó confort értelmében is illő, hogy az idősebb lány tartson jogot a fejkötő alá juthatáshoz.

Ő is oly esinnal öltözködik; ő is úgy megválogatja az egyes kifejezéseket a beszélgetés alkalmával, mint Szeréna és mégis ő lett abszolva. Hát nem méltán bosszantó polog ez? ...Ennek oka nem lehet más, mint maga Szeréna. Ha nem viseltetik oly odaadó szíveséggel a báró iránt, bizonyosan figyelmére méltatja!

Igy hánytá-vetette a dolog sorját Lenesi kisasszony. Végre is abban állapodott meg, hogy bármint teszi szerét, elhódítja a bárót Szerénától.

Kiváló gonddal öltözködött a rangos vendég fogadásához s egy teljes óráig tartó időre vette igénybe toilette-készülékét.

Délután fél három órakor megérkezett az óhajtvá várt vendég dr. Kurta karján. Leirhatatlan szíveséggel fogadtatott az ifjú báró Réviné részéről s alig-alig ért véget a kölesönös hálálkodás.

A leányok ismét bemutatattak. Lenesi királynői büszkeséggel fogadta a báró kezességét, míg Szeréna a legmélyebb utálattal tekintett rá.

— Ah, az én kis táncosnőm! — tréfált a báró Szerénával, mely tréfa törzsurásként hatott Lenesi kisasszony szívére.

— Majd megtérítelek, te vak báró! — gondola magában.

A diszes terítőken feladott gazdag uzsonnát kedélyes beszélgetés fűszerezé. A báró itt is Szerénára pazarlta figyelmét, míg Lenesi csak alig nyert egy-egy vigasztaló szót.

Beszélgetés közben előadta Ludberki, hogy ő tulajdonképpen nem a valódi nevét

viseli. Az ő neve voltaképpen Ludesánszky lenne, de mivel e név viselése sok kellemetlenséggel járna, miután ő lengyel menekült; azért igyekezett alibéjét más név alatt rejteni el. Különben édes atyja gazdag uradalmakkal rendelkezik, mely reá, mint egyetlen gyermekre lesz szállandó.

Dr. Kurta nem vegyült a társalgásba. Egyetlen igyekezete volt minél többet fogyasztani el az erős rummal feleresztett theából.

Uzsonna végeztével a szomszéd helységben lakó földbirtokos fia: Darvai Kálmán is megérkezett, ki Szerénának már régóta udvarolt s kit Szeréna jobban is kegyelt a sokatfecséző bárónál.

A társaság sétára határozta magát. Lementek a terjedelmes nagyságú kertbe, melyet Ferencz ur gondoskodása tíz év alatt egész kis paradicsommá alakított át. A báró karját Lenesi szerezte meg; Szeréna Darvaival ment, míg dr. Kurta a bájos házínót volt szerencsés karjára övedzni.

A szövevényes tekeredésű utakon csakhamar alkalmá nyílt Lenesinek elszakadni a társaság többi tagjaitól. Egy ügyesen készített gyepplaghoz érkezett a báróval, melyre fáradtságot tetteve, ült le.

Ostobaság lenne a kínálkozó alkalmat fel nem használni! — gondola el és vallatni kezdé a bárót.

— Mondja csak, báró ur, találkoztak-e izlésével a mi városunk hölgyei?

— Ah, nagyság, megengedhetetlen sértés lenne részemről nem állítani, hogy e város hölgyei utólérhetetlenek a szépségben. Sok nagy városban voltam szerencsés megfordulhatni, de mondhatom, nem voltak az ottani hölgyek oly elbűvölő hatással reám, mint e városban.

— Csak jelenleg, a pillanatnyi érzelmek behatása alatt gondolja ön azt. Majd, ha eltávozik körünkből, emlékeink is elhomályosulnak elötte!

— Tévedni méltóztatik állításában, nagyság! Napjaimat e városban töltött boldog óráimra való visszaemlékezés teszi derűssé. Kivált meg nagysádat s bájos nővérét soha nem volnék képes feledni.

— Oh, mi csak olyan közepszerűségek vagyunk, kivált szegény nővérem, ő felette szerencsétlen!

— Hogyan? Miért lenne szerencsétlen? — kérdé a báró elképedve.

— Onnek megmondhatom, remélem, nem beszéli el másnak! Szegény nővérem gyakran szenved deliriumban s bizony féltékenyen kell örzenünk!

— Ez bizony nagy baj! — jegyzé meg a báró, kiről a szemes Lenesi azonnal észrevette, hogy Szeréna iránti lelkesültsége lejjebb szállott magas régióiból.

— Felette nagy baj! — folytató tovább ámitó beszédét. — Azt is mondta mamám, hogy egy férfit sem fog vele szerencsétlenné tenni.

A furfangosan kieszelt terv sikerült. Mire a többiekhez visszatértek, Lenesi kisasszony teljesen részére hódította a bárót. Szeréna neve letöröltetett szíve táblájáról, nem csekély bámulatára dr. Kurta és Révinének, kik nem voltak képesek megérteni e hirtelen történt átalakulás okát.

Hogy Szerénát a báró elhidegülése cseppet sem sérté, azt gondolhatjuk.

Hiszen ő már jóval a báró feltűnése előtt Darvai Kálmánt ajándékozta meg szívével, ki minden tekintetben érdemes volt arra.

(Vége köv.)

Ezt valószínűleg csak a szabadelvűségnek összehasonlíthatatlanul magas becséhez való tántoríthatatlan bizalomból tessék s bizonynyal a szabadelvűséget tartják Magyarországon az egyedül győzelmes fegyvernek. De még a legmodernebb, a legmesszebb hordó fegyver sem vitte annyira, hogy maga magát megtöltse, magától ezélozzon s maga magát elsüsse.

Erős karra, biztos látásra és gyakorlott lövésre van szüksége. Hol maradnak a lövészek? Hisz tanulságos példaképen áll előttük Ausztria, hol a szabadelvűség a saját képviselői miatt ment tönkre, a kik azt nem jól képviselték a nép előtt. Sokkal nemesebb érzelműeknek képzelték magukat, hogysem leereszkedni akartak volna azokra az alacsony helyekre, hol a minden aggályt félrelökő ellenfelek a tömegek szellemi elvakítását és bolondítását üzik.

És mégis! hol gonosz szándékból a legfeketébb homályt terjesztik, épen oda kell vinni a leggyorsabban a legfényesebb világosságot, hol a nép agyát és szívet megmérgezni iparkodnak, épen ott kell a leggyorsabban a felvilágosítás orvosságával hatni.

Ausztriában láttuk e végzetes mulasztás romboló hatásait; nálunk, hol a nép sóvárogva eped politikai oktatás után, s hol a szabadelvűséghez már oly sok ragaszkodást bizonyított, e mulasztást gondosan el kell kerülni, ha Magyarország nemzeti leáldozását el akarjuk kerülni.

Tehát: Discite moniti! A szabadelvűség minden katonájának munkába kell állnia a választókerületekben, tűzbe kell mennie. A szabadelvűség, főleg nálunk, nem tűr szünetet; a szünet a helyett, hogy erősítene, vérszegénynyé teszi.

A malájiak szent állatai.

Minden népnek megvannak a maga szentnek tartott állatai. A mi népünk a fecskét és golyót tartja szentnek, a gallok a sast részesíték isteni tiszteletben, a régi egyiptomiak szent állatai az ibisz és alligátor voltak.

A malájiak szent állatoknak tartják a czápát, alligátort, a kigyókat és a fregatt-madarat. Nem minden kigyóttartanak szentnek hanem csupán egyes meghatározott helyen lakókat.

Ezekről ugyanis azt hiszik, hogy az elhunytaknak megtestesült lelkei. Az ilyen kigyót a benszülöttek nagy tiszteletben részesítik, bántalmazását halálhozó merényletnek tartják.

Körülbelül ugyanezt hiszik a czápáról is. Az ott működő misszionáriusok mesélik, hogy a benszülöttek egy-egy emberről még életében azt tartják, hogy halála után lelke czápává változik. S ha az illető ember halála után csakugyan feltűnik egy czápa a tengeren, azt a meghalt nevével ruházzák fel s a világért se merik bántani, sőt áldozatokat mutatnak be neki.

Egyszer megesett, hogy egy ilyen szent czápa egy embert fürdőközben el akart kapni, de az szerencsésen megmenekült s társai csónakjába kapaszkodott, de azok ismét visszadobták a tengerbe, mert félték, hogy valami baj éri őket, ha a czápa zsákmányának segitenek a menekülésben.

Gyakran disznóhussal táplálják a szent czápákat, úgy hogy azok állandóan az illető vidéken tartózkodnak.

Sőt egyik szigeten a szent czápa táplálásával egy embert biztak meg, a ki a táplálékkal beuszott a tengerbe s ott névén szólítva hívta a czápát mindaddig, míg csak elő nem jött s akkor a táplálékot oda dobva neki, a partra uszott.

Érdekes az is, hogy ha a malájiak haláleset után rövid idővel gyíkot találnak a ház közelében, azt hiszik, hogy az a meghalt családtag lelke. A fregatt-madarat is szentnek tartják s azt hiszik róla, hogy a tenger szellemei laknak benne. Nagyon szeretik házaikat e madár képeivel feldisznítani, sőt tenyerökre is tetováltatják.

A kínai háború.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, aug. 15.

A szövetséges csapatok feltartóztatás nélkül nyomulnak Kína fővárosa ellen; egy shanghai-i távirat szerint szombaton már husz kilométernyire voltak Pekingtől. Valószínű, hogy Pekingig nem is találnak komoly ellenállásra. A követek helyzete mindazáltal igen válságos, mert nem fogadták el a kínai kormány ajánlatát, amely katonai fedezet alatt Tiencsinbe akarta kísértetni. Nem fogadta el Giers, az orosz követ sem, pedig a kormánya megengedte. A szövetséges csapatoknak ily körülmények között döntő esepást kellene mérniök a Peking előtt állítólag összevont kínai csapatokra, hogy a pekingi hatalmasokat megfélemlítsék és a pekingi követeknek európai katonaság fedezete mellett Pekingből kikísértetését kikényszerítsék. Kérdés azonban, hogy a szövetségesek csapatai elég erősek-e erre a nyomásra, jöllehet kedvező jelnek kell vennünk, hogy a kínai kormány Li-Hung-Osangot most már Európába akarja küldeni a békealkudozások folytatására.

Egy berlini ujság a német császár ismeretlen beszédét közli, amelyet a Kinába induló katonákhoz intézett. — Elmondta a császár, hogy négy évvel ezelőtt figyelmeztette a világot a kínai veszedelemre, de nem hallgatott rá senki. A mai helyzetnek az az oka, hogy félreismerték a kínai ellenséget. A császár czélja, hogy legyőzze a fölkelést, a kolompásokat megbüntesse, a statusquot visszaállítsa s olyan kormányt juttasson hatalomra Kinában, mely irásos garancziákat képes adni arra, hogy a mai helyzet többé ne ismétlődjék. Kína felosztásának azonban határozottan ellene lesz a német császár, véleménye szerint erre ma gondolni sem lehet, mert sok más ilyen bonyodalomra adna alkalmat.

Waldersee a császár elé terjesztette a főhadparancsnokság törzskarának névsorát. Értesülés szerint csupán maga a törzskar 30 német tisztet fog számlálni s ezen kívül jönnek még az államukat a főhadiszálláson képviselő idegen tisztek. A törzskarhoz tartozik továbbá egy bajor, egy württembergi, egy szász, valamint egy magasabb rangu tengerésziszt. Törzskari főnök tudvalevőleg Schwartzhoffi Grosz tábornok, az 1. kelet-ázsiai dandár parancsnoka lett, főszállásnagya pedig báró Gayl ezredes; utóbbi ezredes, mint a 9. hadtestnek hosszú időn át volt törzskari főnöke, Waldersee gróffal már előbb szorosabb szolgálati viszonyban állott. A főhadiszállás főnökévé Knigge Jób báró lovaskapitányt, Albrecht porosz herceg szárnysegédét, a braunschweigi régenst neveztek ki. A törzs főnöke parancsnokává Eulenburg gróf 7. huszárezredbeli főhadnagyot, végül Waldersee főhadparancsnok magánadjutánsává Wilberg S. tüzérezredbeli századost nevezték ki.

Elfogott kalandornő.

(Hrazdil Gottfried kedvese.)

— augusztus 15.

Pompás fogása van ismét a szegedi rendőrségnek. Kezébe került egy Vágó Amália nevű aradi származású kalandornő, a ki városról-városra járt s egymásután követte el a legvakmerőbb betöréseket. Legutóbb Debreczenben, Bártfán, Kecskeméten, Aradon járt s betöréseket követett el mindenütt, a hol megfordult.

A hirhedt kalandornő, akiről az hirlik, hogy kedvese volt a nemrégiben elfogott Hrazdil Gottfried rablógyilkosnak, három nap óta tartózkodik Szegeden s ez alatt egész sorozatát követte el a betöréseknek.

A kalandornőről a rendőrség ma már kiderítette azt is, hogy az betöréses lopás miatt börtönt ült a pestvidéki törvényszék fogházában.

A magát Vágó Amáliának nevező hirhedt hölgyet vasárnap délután fogták el a Boldogasszony-sugárut 12. számú házában, amikor az betöréses lopást kísérelt meg. A házában lakók észrevették, hogy valaki jösz. Thaller Andrásné lakásában. Az uriaszony fürdön tartózkodik és így azonnal tudták, hogy betörő jár a lakásban. Zajt esaptak, mire a betörő menekülni igyekezett, de a megjelent rendőröknek sikerült elfogni.

A kalandornőt a rendőrségre szállították s annak vallatásával tölt el ma az egész nap. A vasuti állomásról bevitték a kalandornő csomagját, amelyből előkerültek a bűnjeltek. Aranygyűrűk, karékek, nyakláncok s több zálogjegy. — A zálogjegyekből megállapították, hogy a betörő Keeskeméten, Aradon, Debreczenben, Bártfán járt s mindenütt nagyértékű aranyékszert zálogosított el.

A leány délután már bevallotta, hogy Szegeden három nap óta tartózkodik s ez idő alatt öt betörést követett el. A Zrínyi-utczában a Lefter-féle házában járt, ahol az emeleten lakó, de épen fürdön időző kataszteri mérnök lakásába hatolt be s onnan vitt el több értékű tárgyat.

A Boldogasszony-sugáruton Halle Samuel könyvelő lakásába hatolt be s onnan selyembluzokat, aranyfüggőt aranyövet lopott. — A Szentháromság-utczára egyik házában ezüst-órát, a Tisza Lajos-köruton Szücs Sándor kárát két ezüst órát vitt el.

Vágó Amália bevallotta azt is, hogy Debreczenben a pályaudvaron egy ládája fekszik, amely tele van lopott ékszerekkel, zálogjegyekkel és lopott ruhanevel. — A rendőrfőkapitány táviratilag intézkedett, hogy a kérdéses láda elküldessék.

A főkapitány délután lefénképezte a betörőnőt azon czélból, hogy fényképét megküldhesse a rendőrkapitányságoknak, a további nyomozás megejtése czéljából.

Felhívás

Debreczen sz. kir. város polgáraihoz és háztulajdonosaihoz!

Koronás királyunk, I. Ferencz József Ő Felsége f. hó 18 án üli meg népeinek és hű magyarjainak örömeire hetvenedik születésnapját!

A hű magyar nemzet ugyan minden esztendőben felszáll imája szárnyán a Mindenhatóhoz áldást kérni a legjobb uralkodóra, most azonban az emberi kor eme magas határán, százszorosán tör fohásza az Ég felé, hogy áldja meg a jó Isten Ő Felségét, ki együtt érez, együtt örül és együtt sir mindenkor nemzetének örvendező vagy borongó lelkével.

Az egész ország lelkesedéssel készül e napon a szeretet és hódolat ünnepére. Örömtüzek gyulnak ki a hegyeken, bérceken és

az alattvalói szivekből kisugárzó szeretet bevilágítja honszerző Árpád földét és a magyar koronát, mely nemzetünk, alkotmányunk és szabadságunk örök biztosítéka.

Debreczen sz. kir. város polgárai minden időben őszinte lelkesedéssel, hazafiai szeretettel és törhetlen alattvalói hűséggel álltak körül a trónt s a király felséges személyét. Szívük nemes érzelmét követik tehát most is, midőn ő Felsége legmagasabb születésnapján minden alkalmat felhasználnak hódolatuk nyilvánítására, ezzel is bebizonyítván, hogy a legmagyarabb város édes érzéssel és hagyományos hűséggel ad kifejezést külsőleg is érzelmeinek.

Felkérem ennél fogva Debreczen sz. kir. város nemes polgárságát és t. háztulajdonosait, hogy e nagy napon, azaz **augusztus 18-án, lobogózzák fel házaikat** és díszítsék fel azt az öröm és hódolat külső jeleivel.

Éljen a király!

Debreczen, 1900. augusztus hó 16.

Polgármester távollétében:

Vecsey Imre,
tb. főjegyző.

BIREK.

— **Zenés misék.** A helybeli r. kath. templomban e hó 18-án, ő Felsége születése ünnepén és 20-án, István király ünnepén zenés misék tartatnak a következő módon:

I. Aug. 18-án 9 órakor Hovák F. dur miséje, melyhez betétül Boross Lajos alkalmi énekét adják elő, melyet az illető egyenesen ez alkalomra készített. A szép szöveghez, melyet szintén ő írt, igen jól illik a magyaros rythmusu s a Hymnus fenséges áhítatával bíró dallam. Előadja maga a szerző, a ki, mint kiváló énekes, ismeretes.

Népének: „Tarsd meg Isten, a királyt!”

II. Aug. 20-án Szent István ünnepén. Paupió: F. dur mise. Könnyed, dallamos, rövid. Ehhez betétül: Husz: „Justus ut palma, a capella.” Vegyes kar.

Népének: „Ah, hol vagy, magyarok tündöklő csillaga!”

A misében előforduló szóló részeket Adamek Irma éneklé.

— **Körrendelet a névváltoztatásokról.** A belügyminiszter valamennyi törvényhatóságához körrendeletet intézett, melyben felhívja őket, hogy a folyó év első felében a hatóságuk területén engedélyezett névváltoztatások anyakönyvi följegyzése iránt intézkedjenek, s az esetleges észrevételekről jelentést tegyenek.

— **Előléptetés.** Harmath Gergelyt, a helybeli állami főreáliskola tanárát, a vallás és közoktatásügyi miniszterium a VIII. fizetési osztály 3. fokozatából a 2-ikba léptette elő.

— **Hálaadó istentisztelet.** Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége legmagasabb születésének 70-ik évfordulója alkalmából folyó 1900. évi augusztus hó 18-án, szombaton d. e. 10 órakor a Deák Ferenc-utcai izr. templomban tartandó hálaadó istentisztelet fog tartatni a következő sorrenddel:

1. Ma tóvu. 2. A 21. és 61. zsoltár éneklése. 3. Ünnepi beszéd. 4. Ima a királyért. 5. Hanószon t'suoh. 6. Hymnus.

Ezzel a rendkívüli istentisztelet véget ér és következik a rendes szombati istentisztelet (Muszaf) folytatása.

— **Őszi hangulat.** Még ragyog a nap s éltető sugára vidám tájra fénylik. Még nyílnak a virágok ezrei, illatot árasztva szerteszét. Hanem azért már érezhetővé válik a nyár haldoklása

A nappalok rövidebbek, hűvösek az esték s néha-néha hideget lehelő szél fujdogál, siralmas bugással jelentve be, hogy az enyészet nagy királya nemsokára megérkezik pusztító hadával, hogy leseperjen mindent, mi disz gyanánt börtölte a földet. Így van ez évről-évre. A születés és elmulás közeli rokonok. A fűrdődény is vége felé közeledik s a vigan mulató közönség siet hazafelé az elhagyott fészekbe. Megpendül az élez ismét a városban s kellemes őszi napokon a korzó megélnéki. A gólya, fecske elköltözik ugyan, hanem az nem oly nagy baj. Marad még jómadaruk elég.

— **Meghívás.** Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége legmagasabb születésének 70-ik évfordulója alkalmából folyó 1900. évi augusztus 18-án délelőtt 10 órakor az izr. hitközség Deák Ferenc-utcai templomában tartandó ünnepélyes hálaadó istentiszteletre van szerencsénk a „Bikur-Cholim“ egylet t. tagjait tisztelettel meghívni. Gyülekezés d. e. tízedfél órakor. Gyülekezési hely: a „Zion“ egylet hivatali helyisége: Piacz-utca Weisz Sándor-féle ház. Rosenberg József, mint a „Bikur-Cholim“ egylet elnöke. Lippe, jegyző.

— **Nyomdászaink Gutenberg ünnepe.** A debreczeni nyomdász-szakegyesület a könyvsajtó zseniális feltalálójának emlékeztetőre augusztus 19-ikén **Gutenberg ünnepséget** rendez. A rendező-bizottság, mely a mi intelligens nyomdászaink kiváló erőiből van összeállítva, igen szép programot állított össze és már napok óta fáradozik azon, hogy minél látogatottabbá és fényesebbé tegye ezen kegyeletes ünnepet. A műsor egyik legérdekesebb száma **Morócz Jenő** budapesti nyomdász **Gutenberg** cz. ódája, mely fenkölt szavakban magasztalja a kultura eme hatalmas mesterének és apostolának lángészre valló találmányát. Nines okunk kételkedni, hogy művelt közönségünk nagy számban fog megjelenni ezen a kegyeletes ünnepen és az azon való résztvételével beigazolja, hogy a napi sajtó önfeláldozást igénylő munkáját nagyra becsüli. Mi újságírók megírjuk alapot, de derék és szakképzett nyomdászaink emésztő munkájára van szükségünk, hogy az tetszetős formában és technikai izléssel és hibátlanul kerüljön olvasóink asztalára. Nagy és nehéz munkát végeznek ők, kik nekünk, újságíróknak hű munkatársaink és bizonyára a mostoha megélhetési viszonyok közt jól fog nekik esni az erkölcsi elismerés, melyre szakképzettségük és munkás kezeikkel bőségesen rászolgálnak. Az ünnepség a **Margit-fürdő** disztermében lesz f. hó 19-én este 8 órakor. A műsort, melyben ott látjuk **Morvay Zoltán** „Az angol kisasszony“ cz. egyfelvonásos vigjátékát is -- táncmulatság fejezi be. A kegyeletes ünnepség tiszta jövedelmét a **nyomdász-szakegyesület** könyvtára javára fordítják.

— **Alapos riporter értesülés.** A „Debreczeni Ujság“ az ev. ref. kollegium és a tiszántúli ev. ref. egyházkerület pénztárnokát, Rózsa Sándort alaposan megtisztelte. Az augusztus 15-iki számban megtette mosóintézeti tulajdonosnak, akit nagy mértékben meglapattott; a 16-iki számban pedig már háznagynak teszi meg s Darabos utcán levő lakását 120 forint értékű különféle tárgyak erejéig kirabolatja. A gyanút a kárt szenvedett fél részéről egy cselédleányra hártatja s panaszt is emeltet vele a bűnügyi osztálynál. Persze, a rendőrséggel a nyomozást azonnal elrendelteti, s „a sikeres befejezés érdekében bővebb adatokat nem közölhet.“ A tény az, hogy a nevezett pénztárnok kerti lakásáról egy mosóintézeti cselédulát ismeretlen tettes elvitt, kiváltotta a ruhákat, melyeket azonban a rendőrség egy más ügyben fogatosított letartóztatás alkalmával egy vidékről bekerült csavargónál megtalált. Egyéb-ként a káros panaszt nem tett; csak a

véletlenül megtalált 4—5 forintos fehér ruha felismerése céljából fordult meg a rendőrségen. Mostanában nagy divat némely lapban a rendőrség jó hírneve rovására tömegesen derüre-borura rablóhistóriákat kürtölni. Ha ezek a históriák is ilyen alapos értesüléssel alapulnak: gratulálhatunk hozzá. A tapasztaltak után nyugodtan bátorítjuk t. lap társunkat, hogy a mit ezuttal a „sikeres befejezés érdekében“ elhallgatott, csak írja ki bátran, mert bizonyára nem fogja megnehezíteni rendőrségünk működését, sem annak sikerét nem fogja kockáztatni.

— **Felhívás a nőegylet tagjaihoz.** A magyar nemzet f. hó 18-ikán a szokottnál fényesebben üli meg Ő Felségének 70-ik születésnapját, mely alkalomra az ünnepséget rendező bizottság a debreczeni jótékony nőegyletet is meghívta. Midőn a debreczeni jótékony nőegylet elnöke az idő rövidsége miatt ívet nem köröztethet, ez uton kéri fel a t. választmányi tagokat, hogy minél nagyobb számmal sziveskedjenek megjelenni a folyó hó 18-án délelőtt 9 órakor kezdődő istentiszteleten. Gyülekezés reggel ¼9 órakor a polgármesteri titkári hivatalban, honnan testületileg vonul a nőegylet előbb az ev. ref., azután a r. kath. és izr. tempomokba. Debreczen, 1900. aug. 15-én. **Szabó Kálmán** alelnök, **Kocz Ákos** titkár.

— **A magos-utcai lakosok panasza.** Egyre-másra kapjuk a panaszos leveleket a magos utcai lakosoktól a miatt, hogy az ottani szalámigyárból kiözlő miázmáktól és kellemetlen szagtól még szobáikat sem tudják szellőztetni. A panaszos levelekben sok igazság van, miért is kérjük az illetékes köröket, hogy vegyék figyelembe ott lakó polgártársaink jogos panaszát s ne engedjék a gyár ottani fejlesztését és épületei bővítését.

— **Tragikus vég.** Ismert alakja volt társadalmunknak. Ahol megjelent, mindenütt kedvelték. Szép kiállítású fiatal ember, telve ambícióval. A legszebb jövő mosolygott feléje. Sokan ismerték a jókedvű, fess katonatisztet városunkban is, hol a 39 eseknél volt főhadnagy. Egyszer aztán beakonyult felette a sugaras ég s kezdetét vette a visszaesés, le a porba, hova saját könnyelmű költekezése juttatta. Fogságba került a szép jövőjü fiatal ember és a fogság megzavarta lelki egyensúlyát. Megtébolyult állapotba esett a szerencsétlen, jobb sorsra érdemes tiszt, úgy hogy el kellett szállítani a temesvári katonai kórházba.

— **A zsgoriság netovábbja.** Tegnap történt a vasutnál ez a jellemző eset, mely élesen mutatja, hogy még mindig érdemes ez önző korban „becsületes megtalálónak“ lenni. Kovács István koltosvári sertéskereskedő Nyiregyházára utazott sertést vásárolni. Debreczennél leszállott a vonatról s egyik félreeső helyre ment, hol tárczáját elejtette, melyben 66 darab százast volt. Kétségbeesetten vette észre veszteségét s már-már el kellett utaznia, midőn egy Hadháza utazó Faragó Sándor nevű kilenc éves cipész fiú a tárczát átadta neki. Kovács István öröme leírhatatlan lett, hanem azért egy krajczárt sem adott a szegény fiúnak, még talán meg sem köszönte neki. Az ilyen zsgori emberek igazán nem érdemlik meg, hogy „becsületes megtalálók“ legyenek. Ugy látszik különben, hogy a pénztaláláshoz a cigánynak van szerencséje. Három évvel ezelőtt a Magyar bandájának egy tagja talált a vasutnál egy bugyellárist, melyben 1220 forint volt. Ezt egy baganál kupecz vesztette el, a ki szintén oly becsületes indulatu volt, hogy egy krajczárt sem adott a megtalálónak. Hát bizony az ilyen embereknek nem érdemes elveszteni a bugyellárisukat.

— **Hálaadó istentisztelet.** Sorrendje a f. é. augusztus hó 18-án, délelőtt 8 órakor a deb-

reczeni aut. orth. izr. hitközség pásti utcai templomában tartandó ünnepélyes hálaadó istentiszteletnek Urunk Királyunk Ő Felségének ugyanakkor bekövetkező 70-ik születésnapján: 1. Bekezdési ima: „Máh-tovu.” 2. A zsoltárok 16., 21., 61., 90., 91. fejezetének elnéklése. 3. Alkalmi ima. 4. Könyörgés a Király és a haza üdvéért és boldogságáért („Hanoszén-Tesuooh.”) 5. Záríma.

— **Postai kézbesítés Debreczen területén.** A nagyváradai postaigazgatóság átiratot intézett Debreczen város tanácsához, melyben megjelöli a módozatokat, mint lehetne a külterületi lakosság jogos és méltányos igényeit a korrekt postaszolgálattal kielégíteni. A postaigazgatóság véleménye szerint az ajánlott és közönséges levelek kézbesítését legegyszerűbb lenne lovas rendőrökre bízni, kik megbízhatók s naponként bejárják ugyanis a külterületeket. A városi tanács egyik legközelebbi ülésén fog a postaigazgató átirata felett határozni s a külterületi lakók postai szolgálata dolgában véglegesen dönteni.

— **Bizottsági ülés.** A debreczeni ev. ref. egyház gazdasági bizottsága 1900. év augusztus hó 17-én d. u. 4 órakor az egyház tanácstermében ülést tart, melynek tárgyát tolvay ügyek képezik.

— **Drága játékszer.** Egy kilencz éves gyermek ugyancsak érzékeny kárt okozott Kohn Vilmos Simonffy-utcán lakó polgártársunknak. Két darab briliántgyűrűt vitt el tőle, azt híven, hogy a két gyűrű csak afele játékszer. A gyűrűket aztán egy kis cukorért odaajándékozta egyik játszótársának, akinél meg is találták.

— **Egy fiatal művész nő színpadi sikere.** Zalai Irma kiasszony, Zalai Márk, kereskedelmi akadémiái tanár széptehetségű leányáról kedves híreket olvastunk a kassai lapokban. A referátát szives örömmel vesszük át, annál is inkább, mivel bizonyára sokan vannak Debreczenben, kik érdeklődnek a kisasszony művészi haladása iránt. A róla, illetve játékaról szóló kritika így hangzik:

„Holmi nagyképű augur, magának tudást monopolizálni akaró akadhat, a kinek nem fog tetszeni, hogy Zalai Irmát, az iskolából most kikerült, tapasztalatlan kezdő színésznőt merészen mellé állítom Gál Gyulának. Zalai Irmáról, aki Elisa szerepében oly skálájával rendelkezik a hangnak, mi még dicsékedve fogunk megemlékezni és büszkén fogjuk vallani, hogy pályáját nálunk kezdte. Okos, művelt lelkű leánynak ösmerem, aki nem kaptja el magát attól a sikertől, melyet tegnap méltán kiérdemelt, hanem tanulni fog tovább, a minthogy eddig is és különösen Elisa-ban tanulékony és nagytehetségű tanítványának bizonyult.”

Ezentul is figyelemmel fogjuk kísérni a fiatal tehetségről irandó kritikákat s azokról beszámolunk olvasóinknak.

— **Tűz a tanyán.** A sámsoni uton fekvő „Alig álló” eszárda közelében tűz ütött ki. A Grósz Mór tanyáján felhalmozott asztagok borultak lángba és égtek el a cséplőgépekkel együtt. A tüzet, amely veszélyeztette a tanyai épületeket is, csak nehezen tudták lokalizálni.

— **Az Erdélyi Közművelődési Egylet megalakulása óta megszokta már a közönség, hogy ha a lapokban az EMKE czímmel találkozunk, bizonyosan valami szépről vagy kellemesről értesül és ez így is van, mert például a közelmúltban EMKE czímmel nyílt meg városunkban a legszebb kávéház, mely, mint ilyen, már a berendezésével is megérdemli azt a szép EMKE czímet.**

— **Kivétel a munkaszünet alól.** Egyik kereskedelmi- és iparkamara a kereskedelmi miniszterhez azzal a kéressel fordult, hogy a rövidáru és rőföskereskedőknek a vasárnapi munkaszünet tartama alatt szabad-e

olyan cikkeket kiszolgáltatni, a melyek a temetéshez szükségesek? A miniszter erre a kérdésre azt felelte, hogy a divatáru vagy rőföskereskedők halottas cikkeket a vasárnapi munkaszünet ideje alatt is árú-síthatnak.

— **Gör. kath. iskola Debreczenben.** A jövő tanév elejétől, vagyis szeptember elejétől kezdve a gör. kath. egyház külön iskolát nyit, egyelőre még csak egy tanítóval. Iskolai helyiséget addig is, míg állandóbb épülethez juthat, a Kölcsey-u. 22. sz. alatt bérelt az egyház.

— **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** A folyó hó 18-ára eső szombaton, tekintettel Ő Felségének 70. születési napján tartandó rendkívüli istentiszteletre, a rendes istentisztelet reggel fél 8 órakor fog kezdődni.

— **Sulyos baleset.** Károlyi Gyula 30 éves gépészt sulyos szerencsétlenség érte a Hutfélsz Kázmér tanyáján. A gépész egy szénával megrakott szekér tetején állott, mikor véletlenül megcsuszott és leesett a saroglyába, melynek kiálló szegelyei a két lába felső részét s teste több helyét összeroncalták. A szerencsétlenül járt gépészt gyógykezelés végett beszállították a helybeli kórházba.

— **Ballerinák a sarkvidéken.** New-Yorkból érkezett hírek szerint megindult a tömeges kivándorlás a jeges sarki tájakon levő új aranymezőkre, Cap Nomebe. Több mint 5000 ember vándorolt már ki és a most induló hajókra háromannyian váltottak jegyet. San-Francizskóban 50 hajót szerelnek fel a kivándorlók részére. A tél a sarki aranyországban az idén nagyon szigorú volt és a közlekedésnek igen nagy akadályai vannak. Az első hajó csak a hó végén ér oda. San-Francizskóban a minap tömegtelen építőanyagot raktak fel egy hajóra a Cap Nomeban építendő színház részére. Egyidejűleg 40 new-yorki ballerina is utnak indult, hogy művészetükkel ott fenn a magas éjszakon az aranyásóknak szórakozást és élvezetet szerezzenek. A ballerinák nem szépek és vénecskék is már, de az aranyásók közt a hölgyeket nagyon megbecsülik, mert hisz mult évben megesezt Dawson cityben, hogy két aranyásó párbaft vívott egy 45 éves Hebe miatt.

— **A Corsó kávéházban** ma este nagy zeneestélyt rendez Kiss Béla igen kedvelt fiatal cigányprimás az ő teljes zenekarával. Tisztán kezelt jégbehűtött borok, ugyszintén mindenféle kávéházi italokról, valamint a legfigyelmesebb kiszolgálásról gondoskodva van. A tisztelt közönség szives pártfogását kéri tisztelettel Gömöri Lipó kávé.

— **Többnejű tisztviselő.** Nem mindennapi fegyelmi ügyet tárgyalt Csanádmegye közigazgatási bizottsága legutóbbi ülésén. A fegyelmi hőse Sass István megyei tisztviselő volt, akit a bíróságok többnejűség miatt jogerősen elítéltek. A közigazgatási bizottság a többnejűséget fegyelmi oknak is megállapította és Sass Istvánt állásától elmozdította. Sokan pedig ezt elvi döntésnek is vehetnék, amely-nél fogva közigazgatási tisztviselőnek — csak egy nejének szabad lenni.

— **A ki ölesón akar venni bőrből pénz, szivar- és dohánytárczát, sakk, dominó, sétatob, valódi ezüst és ébenfából dohányzó készleteket, esernyőt önműködő szárral, valamint mindennemű dohányzó eszközöket, — tajtékpipák, szípkák, száraz rendkívül nagy választékban kaphatók Schwartz Dániel dohányzó-eszköz különlegességi üzletében a Bika alatt.**

Képes levelező-lapok legujabb és legnagyobb választékban csak a Csokonai-papirkereskedésben kaphatók.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. —

Magyarok kitüntetése Párisban.

Páris, augusztus 16. A kiállításon tényleg magyar nyert kitüntetést. Többek között a felsőbb oktatási szakosztályban grand prixtet nyert a budapesti műegyetem, Eötvös Loránd báró egyetemi tanár és a kultuszminiszterium. — Aranyérmert Hőgyes és Lóczy egyetemi tanárok, a természettudományi társulat, a Kisfelügy Társaság. A mezőgazdasági szakosztályban grand prixtet a földművelési miniszterium, az állatorvosi akadémia; aranyérmert nyert a debreczeni gazdasági tanintézet. A művészeti csoportnál grand prixtet Csók, Benezar és László festőművészek.

Lóvasuti szerencsétlenség.

Páris, aug. 16. A Clichy-téren történt lóvasuti szerencsétlenség alkalmával harminczöten szenvedtek kisebb-nagyobb sérülést.

Hohenlohe kancellár visszavonulása.

Boroszló, augusztus 16. A Breslauer Zeitung-nak jól értesült forrás alapján táviratozzák Berlinből, hogy Hohenlohe birodalmi kancellárt rokonai arra akarják rábírni, hogy a birodalmi kancellári állástól lépjen vissza. Hohenlohe herczeg most már nem vonakodik ennek a kívánságnak eleget tenni.

Szerencsétlenség a templomban.

Budapest, aug. 16. Begonában (Amerika) egyik templomban az egő gyertya leesezt. A közönség körében nagy pánik terjedt el s mindenki az ajtó felé igyekezett. A nagy tolongásban két asszonyt halálosan összetaposnak. Ezenkívül sok sebesülés is történt.

Egy fontos látogatás.

Páris, aug. 16. A „Figaro” jelenti, hogy Loubet elnök hétfőn vagy kedden Rambouilletba megy, de nem marad ott soká, mert szeptember közepe táján „fontos látogatást” várnak Párisba.

A kínai háború.

— Legujabb táviratok. —

Bécs, aug. 16. Báró Czikkann pekingi osztrák-magyar követ tegnap délután Ischlbe utazott Ő felségéhez és holnap visszautazik Bécsbe.

London, augusztus 16. A Reuter-ügynökség jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel: Hongkongból ideérkezett angol csapatok az alkirály ellenzése miatt nem szállhattak partra. Az alkirály magatartását a francia és orosz konzul befolyásának tulajdonítják. Az angolokat ez az eljárás fölháborította. Seymour tengernagy instrukeziókat vár kormányától.

A Reuter-ügynökségnek egy tegnapelőtt kelt távirata azt mondja, hogy a kínaiak serényen dolgoznak a kantoni védőművek kibővítésén. A régi agyagbástyát rekonstruálják. Kínai forrásból eredő hírek szerint a Bogue erődök okvetetlenül megkezdik a lövöldözést, ha még több hadihajót küldenek ki. Azt jelentik, hogy a Montserey nevű amerikai monitor a napokban Kantonba megy, hogy a Don Juan d'Austria hadihajót támogassa. A kínaiak azt mondják, hogy tizet tesznek egy ellen, hogy a Mont-

serey odaérkezésekor a Bogue erődök megkezdik az ágyuzást. Hir szerint Kanton lakosságát nagyon nyugtalanítja az, hogy a samieni idegentelepek közelében olyan sok kínai katonaság van. Attól tartanak, hogy a legkisebb összetűzés vérontást okozhat. Az Argonaut angol cirkálóhajó és a Naehimov orosz cirkálóhajó Szingapurból ideérkezett.

London, aug. 16. A Daily Express jelenti, hogy a szövetségesek hadai e hó 13-án Peking elé érkeztek.

Sanghai, aug. 16. A konzulok ma tartott gyűlésükben nem tiltakoztak, hogy Anglia csapatokat szállítson partra, de egyben kijelentették, hogy az ő kormányai is fognak csapatokat partra szállítani. Ez ellen az angol konzul tiltakozott és fenyegetőzött. Anglia visszavonja partraszállásra kész csapatait.

London, aug. 16. Hire jár, hogy 25.000 főnyi japán csapat parancsot kapott, hogy Koreába menjen.

Tüntetés a fiumei színházban.

Fiume, augusztus 16. A fiumei színházban ma az 1848-ból való „Bersaglieri” című operát adták. A darabban Tani énekesnő, az olasz trikolorral jelent meg a színpadon. Az improvizációt a közönség frenetikus tapsal és lelkesedéssel fogadta. Derenczit, a Dalmata nevű hajó kapitányát, azonban bántotta az olasz tüntetés, főlemelkedett helyéről és füttyöléssel adott kifejezést megbotrányozásának. Erre nagy botrány támadt s a rendőrök kénytelenek voltak Derenczit kikisérni a színházból, hogy a közönség ne bántalmazhassa.

Dalegyletünk legutóbbi kirándulása

III.

A Dalegylet zilahi kirándulásáról mondtunk még egyet-mást. Nagyban veszélyeztetett a dalegyletek kirándulásának sikerét az a viszonyatlanság, hogy a dalegyletek felállításánál nem gondoskodtak kordonnal elzárt helyiségről. Így aztán nem esoda, ha a nagy tömegben a dalegyletek tagjai csak alig tudtak kellő módon elhelyezkedni. A beszédekből is alig lehetett valamit megérteni, mert a rosszul helyezkedő közönség zajongni szokott.

Egynehány rendőr lett volna ugyan, de azok a hátunkra mászó gyermekpublikum enyelgésének panaszlásakor rendületlenül azt válaszolták, hogy a rendetlenkedők megfékezése zajjal jár, nekik pedig ki van adva a parancs, hogy lármát ne csináljanak.

Ez a rendőri intézmény hivatottságának előttünk eddig legismeretlenebb s mindenestre legmodernebb megnyilatkozása volt, mely versenyképesség tekintetében csakugyan felülmúlja a mi debreczeni rendőrségünket is, pedig tán mi is volnánk úgy valamelyes rendőrség, ha ünnepélyt kell rendezni.

A kiállott, de nem panaszképpen felsorolt szorongások után ismét a „Tigris”-szállóba mentünk társasbédre, a hol is a dalegyletek Zilah város vendégei voltak. — Voltak, kik a dalosokat nem egyletenként óhajtották volna elhelyezni az asztalnál, az egymással s főként a zilahiakkal való ismerkedés szempontjából, de a pohárköszöntők után a debreczeniek ajkáról felzengett tüss csakhamar érthetővé tette, hogy mi volt az oka a berendezkedésnek.

A zilahi dalkör elnöke, báró Diószeghy Zsigmond kezdte meg a felköszöntést; a vendégdalegyletekre üritette poharát, megköszönvén a n.-károlyiak s debreczeniek részvételét az ünnepélyen. Majd a zászló-

anya, Frölich Albin sarmasági nagybirtokos neje, Mórincz Paula balján ülő szövetségi elnökünk, Márk Endre állott fel, igen szellemesen adván elő, hogy mi a meleg alföldről a hűsülés reményében jöttünk ide a hegyek közé s ime — a kifogyhatatlan vendégbaráti s dalostestvéri szeretet erősen sugárzó melege özönlük reánk mindenfelől. Egyik köszöntő a másikat érte. Kincs Gyula főgymn. igazgató, továbbá a n.-károlyiak derék elnöke, Demidov Ignác, Simkó Béla Nagykárolyból mindnyájan megtalálták a felköszöntések legméltóbb tárgyát. Nagyban fokozta a különben is kedélyes hangulatot a mi elnökünk újabb felaszólalása. Nevezetesen csipős nyelvek szavá tették, hogy velünk, debreczeniekkel egy nő se kelt utra. . .

Simkó barátunk nem győzte várni a védelem elhangzása után itélethozatal előtt a dolgok rendes peres folyamatát, hanem idő előtt apellált. Tiltakozott elnökünk ama feltevése ellen, mintha a nagykárolyiak papucskormány alatt állnának; a mire aztán a védelemnek már csak udvariasságból is meg kellett hátrálnia, vagy legalább korrigálnia a kifejezést, mondván, hogy nem akarja a nagykárolyi férfiak vitéz voltát annak feltevéseivel bántani, mintha azok papucskormány alatt nyögnének, inkább készséggel elhiszi, hogy ők megannyi — papucshősök. Ilyen kedélyeskedés közben alig vettük észre, hogy már harmadik órája, hogy asztalnál ülünk. A vége felé kezdett a társaság újabb kialakulást venni fel; kevertünk. A három hatalmas természetű zászlótartó karöltve járta fel a társaságot; kaptak is hatalmas eljenzést; a kiválóan magyar típusu megyei alispán a nagykárolyi nőket, s különösen a karnagy bájos nejét szóragoztatta szellemes társalgásaival; ötre járt az óra, amikor szétszórtunk, hogy este a vígadóban ismét találkozunk.

A közhasználatnak csak mostanában átadott vígadó (a pótdadó emelkedése miatt a zilahi czivis „szomorvadó”-nak nevezik) meglepett bennünket csinos, izléses kiállításával; bármily nagy is azonban a terület, ezuttal szűknek bizonyult az óriási közönség befogadására. Az ülőhelyek jegyei már a déli órákra elfogytak, s néhány vidéki notabilitás részére soron kívül behelyezett székekről kellett gondoskodnia a rendezőségnek.

Szilágyi.

Naszr-Eddin és a háborgó tenger.

Mihalovics Béla, Teheránban élő hazánkfia, egy pár érdekes és mulatságos részt tesz közzé Naszr-Eddin sah naplójából. Naszr-Eddin, ki három évvel ezelőtt gyilkolt meg egy fanatikus alattvalója, európai utazásairól rendszeres naplót vezetett, mely még életében nyomtatva is megjelent. Második utazásában Budapesten is megfordult s ösmeretes, hogy naplójában mirőlünk is bőszégesen megemlékezett. Első, 1873-iki európai utazása alkalmával nagyon megkínította Naszr-Eddint a tengeri betegség; a mostani sah, ki ép a minap kelt európai utra, okult a példán s ezért választotta a tengeri ut helyett a fásasztóbb és hosszabb karavánt. Érdekes Naszr-Eddin naplójának a következő része, mely 1873 május 19-éről, Moszkvából van keltezve:

„Hála Istennek! Ujra földet érzek lábaim alatt s mögöttem van az a rettenetes gyaur-tenger. Ezek voltak az én szentelt testemnek a megpróbáltatásai! Sokat is beszéltek előttem Teheránban arról, hogyan támadják meg a vízi utast a tenger gonosz szellemei s hogy üritik ki erőszakkal a gyomrát; csak hogy arról is biztosítottak, hogy tőle a királyok királyának nincs mit tartania s hogy az ő szentelt testét megkíméli azon gyötrelmekről, melyeket közönséges halandók számára tart készen. De ez nem igaz s valóban érzett bosszúsággal kell ideírnom, hogy: a Kaszpitenger, mint azt a rettenetes vizet nevezik, nem ismer semmiféle „királyok királyát” semmiféle „padsaht”, semmi néven nevezendő

„sakánt”, sem „oly pontot, mely körül a világ forog”. (Ezek a sah ezime.) Egyszerű udvaronczhizelgés volt az, a mit nekem azok az emberek mondtak, mert órák és órákhozott voltam a kegyetlen tenger karmai közt, mely úgy bánt velem, mint az utolsó gyaur kutyával. Beállt az éj s elküldöttem csillagjósomért, hogy e félelmes órák időhosszára nézve állítsa be a meszelátóját. De ő nem talált egyetlenegy oly csillagot sem, melyből jósolni tudott volna. Hát nem volt-e igaza az én egykori elődömnök, Xerxesnek, hogy a háborgó tengert megkorbácsoltatta? Elküldöttem hát a két orosz gyaurért, Mencsikov urért s a főistállómesterért s tolmács segítségével megfenyegettem őket a próféta haragjával, ha a felszabadult elemeket le nem csillapítják. Ők azonban biztosítottak e részben való tehetetlenségükről.

Szinte ingerelt, hogy ezek a gyaurok egészségesen és baj nélkül álltak előttem, míg mi, én és az enyéim tehetetlenül feküdtünk s ezért parancsoló tekintettel nyilvánítottam ki Kerbel által, hogy lennének hozzánk hasonlóan legalább pár pillanatig beteges. Azt felelték Kerbellel, hogy nekik a tenger nem árt, tehát nem állhatnak szolgálatomra. S mért nem árt a tenger ép e gyauroknak s mért érezteti velem, Perzsia fejedelmével álnokságát? Mi vagyok én és micsodák ők? Ugy hiszem, az én testem szent s az övéké nem!”

A napló többi részéből kitűnik, hogy a sahnak nem tetszettek az európai szokások, melyeket természetesen perzsa szemüvegen át nézett. Szent-Péterváron kidobatta a diszebédő összes asztalait, székeit és edényeit s perzsa szokás szerint a földre terítettett magának, majd az oldenburgi herceg diszebédjén, mikor már okvetlenül asztalhoz kellett ülnie, nemzeti szokás szerint mindenbe az ujjával nyult és úgy evett. Nagyon nevette eközben azokat, kik megbotránkoztak, hogy „az izlés mér az ujjak hegyén kezdődik”. A szerzetesházaktól kezdve a czirkuszokig mindent megmutatott neki s mégsem igen nyerte meg más a tetszését, mint a szökőkut és a párizsi czirkusz költő-táncosai, mert az utóbbiak mutatványait szerinte „a majmokon és pókokon kívül élő lénytől nem várta”. Budapesten is megnézte a czirkusz mutatványait s közben evett, mint minden — stációján, melyen köztünk megfordult. — Itt bizony nem az ujjával nyult az ételbe, legalább nyilvánosan nem. József főherceg margitszigeti fényes uzsonnáján, melyet a főherceg híres aranyedényén szolgáltak fel, még a görög-dinnyét és az őszibarackot is késsel és villával ette.

KÖZGAZDASÁG.

Néhány szó a csalamádé-termésről.

Az állattenyésztés fellendülésével, melyet manapság a mezőgazdasági válság leküzdésére egyik leghatékonyabb tényezőként tekinthetünk, takarmánytermelésünköt a szántóföldre való áthelyezése is jelentősen kezebb elmékedést mutat, mert rájöttünk gazdáink arra, hogy az utóbbi felkarolása nélkül az előbbi sem virágozhat a legaló és réterterületek folytonos apadása miatt.

A szántóföldön termelt takarmányok közül legnagyobb jelentőségre a csalamádé emelkedett, a mely nélkül ma egy virágzó tejjgazdaságot elképzelni sem lehet. Valamennyi mesterséges takarmányt tulszárnyalja a csalamádé, nem annyira minősége, mint inkább azon körülmény miatt, hogy igen nagy tömegű s helyes kaszálás mellett igen izletes takarmányt szolgáltat s hogy előállításában különös nehézséggel nem jár. Vannak ugyan sokan, a kik azt állítják, hogy nem sokat ér a csalamádé, mert nagyban termelése gyors megfásodása miatt kivihetetlen. Ez állítás azonban nem felel meg a valóságnak, mert az, a ki megkísérelte gazdaságában kétféle csalamádénak, t. i. korai- és későinek termelését, meggyőződhetett

arról, hogy a megfásodás kikerülhet. Korai és késői csalamádéval állandóan biztosíthatjuk állataink részére a nyári zöldtakarmányt. Korainak a székelyi tengeri, cinquantino, későinek a lófogu legmegfelelőbb. A fajtán kívül a csalamádé értékét a vetés minősége is befolyásolja, amennyiben a tapasztalat szerint sűrű vetés mellett mindig értékesebb, száraz anyagban bővelkedőbb termény nyertik, mint a ritka vetés mellett. Sűrű vetés mellett a takarmány mennyisége is több s különösen az értékesebb levélrész. Egyébként a mennyiséget a trágyázás is nagyban elősegíti, illetve befolyásolja, mert a csalamádé nemcsak megtűri, de határozottan meghálálja a trágyázást. Jó erőben lévő talajt kíván, olyant, mely könnyen felvehető növényi tápanyagban bővelkedik. E könnyen felvehető tápanyagot legezésükben műtrágyák segítségével adhatjuk meg, melyek közül kissé kötöttebb talajon a chililalétróm, lazább talajon a kénysavas-ammon s ezen kívül mindkettőn a szuperfoszfát igen jó hatást eredményez. Előbbiekből kat. holdanként 40—45 kgot szórhatunk el tavasszal, utóbbiból pedig 120—150 kgot őszszel.

A termés mennyiségére a talaj előkészítése is befolyást gyakorol, az őszi mély szántás ugyszólván elmaradhatatlan, mert a gyökérzet terjedése a növényeknek a szárazságtól való védelme első sorban azon tényezőktől van függővé téve.

Vetésének ideje rendszeren áprilistól május derekáig tart, de június végén, sőt július elején is vethető s a mennyiségben késő őszire óhajtjuk magunkat biztosítani, legheylesőbb a vetést megszakítással 7—10 napi időközökben végezni, a megfelelő korai és késői fajták felhasználásával; 10 em. sortávolság mellett körülbelül 120 liter vetőmagot szükségesünk, melynek elszórása után a földet egy könnyű hengerrel megjárattjuk. Kikelés után egy boronálás igen határos eredményt szül.

Kaszálásának megkezdését a buza megjelenése határozza meg. A kaszálással késni nem jó, mert minősége silányabb lesz s az állatok érintetlenül hagyják.

Minőségét pompásan megjavítja a borsó, a melyből egy negyedrészt keverendő a tengerihez s azzal egyidejűleg vetendő el. Az ilyen keverék valóban kitűnő takarmány s ilyennek etetése mellett a legterhebb munka végzésére képesítvük az állatokat.

KÜLÖNFÉLÉK.

* A riporter szerzői joga. Egy sokat vitatott esetben hozott tegnap ítéletet Londonban a lord-kanczellár. A Times tulajdonosai 1896-ban és 1898-ban kiadták Rosebery lordnak különböző beszédeit. 1899. június havában Lane kiadó ezeket a beszédeket a „Times” szövege alapján, de engedély nélkül kiadta. A „Times” erre bepörölte a kiadót. Az elsőfokú bíróság igazat adott neki, mert a riporternek az általa lestenografált beszédek szerzői joga van. Ezt az ítéletet azonban a felelősségi törvényszék elvetette. A lordkanczellár azonban most az angol törvények azon paragrafusára hivatkozott, hogy „senkinek sem áll jogában másnak a munkáját, ügyességét, s képességének a produktumát eltulajdonítani”. A kiadót tehát elítélték a költségek viselésére s a beszédek kiadói jogát megvonták tőle.

* Fejedelmek ékszerai. A „Crie Paris” leleplezi az európai uralkodókat. II. Vilmos császárról azt mondja, hogy soha sem válik meg egy apró karpereczől, amelyet a közelje alatt hord. A cárnak olyan órája van, amely 4000 rubelbe került. Viktoria királynő szereti a sok ékszert. Egyik nyakéke másfél kilónál többet nyom. Vilma királynő gyűlöli minden ékszert. Csak két kis gyémánt fülbevalót hord. A spanyol királynő napjában hatszor is gyűrűt cserél. Van is 274 gyűrűje. Lipót királynak igen becses gyűjteménye van régi órákból. Az egyik valaha Mária Antoinette volt. A szultán lánczingeret hord, amelynek minden szeme aranyból készült. A velzi herezeg balkezén

állandóan gyémántgyűrűt hord, ellenben a pápa ugyancsak a balkezén zafiréket. Végül Umberto királyról mondják, hogy kedvenc ékszere egy kis platina láncz volt.

* Rainer főherceg és a bécsi kofák. Rainer főherceg, ki Rómából a mi nap tért vissza Bécsbe, érdekes módon győzdött meg népszerűségéről. A mint reggel a Landwehr-főparancsnoksághoz igyekezett, utja a vásártéren, a kofasítrak mellett vezetett el. A kofák, midőn megpillantották őt, valóságos ovációkat rendeztek az üdvözlésére a maguk módja szerint. Nemrég ugyanis az az alaptalan hír terjedt el Bécsben, hogy a főherceg élete veszedelemben forgott. Ez adott alkalmat a kofáknak az ovációra. Tapsolni kezdtek, mikor megpillantották a főherceget, egyik-másik fel is kiáltott:

— Hála Istennek, hogy egészségben látjuk fenségedet.

— Na, döt engsten, die mir g' habt habn! (Na, de mennyire aggódtunk!) — tódította a másik bécsi dialektusban.

A főherceg mosolyogva sietett tovább s katonás tisztelgessel köszönte meg a kofák ovációját.

RÖPPENTYÜK.

* Az iskola humora. Tanító: Most, hogy megmagyaráztam nektek, fiaim, a jók életpályáját, mondd meg, Károly fiam, hogy hívják ennek az ellentétét? Szóval, melyik az a pálya, a melyen minden megdől?

Károlyka (némi gondolkodás után): A — tekepálya, tanító ur!

* Házi rend. Blaustein: Hálo oz istennek még is eshak van rend az én házomba, — mán aztat gondoltam hojd elveszett a sörö féső, hát ithond thonálom a csospájzba.

* A legrégibb rendjel. — Melyik a legrégibb rendjel? — kérdezte társaságban egy nő, kinek férje nem igen dicsekedhetett valami szerencsés házi étellel.

— A házi kereszt a legrégibb, — jegyzé meg egy agglegény.

* Káröröm. Örnagy: Z. főhadnagy házassági engedélyért folyamodott. Azt hiszem, ezredes ur, hogy megtagadjuk.

Ezredes: Szó sinos róla, kedves örnagy ur! Mért legyen neki jobb sorsa, mint nekünk?

REGÉNY.

A „Világ Szive”.

— Regény 2 kötetben. —

Angolból fordította: Krampera János.

(Folytatás.)

67.

Az igazat megvallva, gyönyörű egy ország volt. Öreg este lett, mikor az utolsó lápot is elhagytuk s elérkeztünk az innen a tó partjáiig terjedő alluvialis talajra, hol már a légköri melegség is sokkal nagyobb volt. A teméntelen öntöző csatornákból és más jelekből nem volt nehéz kitalálni, hogy a tartománynak ez a része tartotta el minden időben gabonával és más élelmiszerekkel a Sziv Városának lakóit. Valóságos erdők voltak itt ezukornádból s biborpiros bogóju kakaó eserjéből s ugy ezek, mint a számtalan válfajokban bővelkedő gyümölcsfák külön gyümölcsös kertekbe voltak beosztva.

Mihamar észrevettük azonban, hogy ezekkel a régi gyümölcsös kertekkel nem igen törődik senki sem, mert a lehullott gyümölcs halomszámra rothadt a földön. — Nyilvánvaló volt, hogy még olyan időkben ültették őket, mikor a népesség száma még nagyobb volt s most termésük sokszorozva túlhatadta a lakosok szükségletét.

Végre valahára elérkeztünk a földművelő nép falujába, a tó partjára. A falu közepét a fákkal körülültetett plaza (piaze) foglalta el, ennek a közepén pedig egy forráskút s mellette egy gyümölcsös és virágokkal borított oltár állottak. A falunak az

oltár körül lézengő lakosaiból vagy száz lehetett ott, a kikkel találkoztunk. A férfiak nagyrésze épen akkor jött a mezei munkából, mert ruhájuk és lábuk friss földtől volt beszennyezve, kezükben pedig rézből készült ásókat és lapátokat tartottak. Ezek közül is mindeniknek arczán ott volt az a fáradt vonás, a melyet a hordszék vivőkén észrevettünk. Megjelenésük olyannyira egyhangú volt, hogy türelmetlenül fordítottam el tőlük tekintetemet, a hátuk mögött álló asszonyok csoportja felé. Ezek is, mint férjeik és testvéreik, indiánoknak nagyon csinosak és szép külsejűek voltak, de rájuk is rá volt nyomva az a melankólikus bélyeg. A sennor fehér bőre és vöröses-szöke szakállja felrázta ugyan őket néma közönyös ségükből, de nemsokára újra visszaestek s nagy lustán tovább játszadoztak a mindenküik övében ott levő virágokkal. Gyerek azonban alig volt itt-ott egy körükben s különös volt látni is, mennyire hasonlítottak mind egymáshoz.

Mikor Zibalbay leszállt a hordszékéből, a jelenlevők mind földre vetették magukat s így maradtak, míg csak néhány főemberrel be nem lépett a használatára rendelt házba. Mi kinn maradtunk.

— Az egész nép ilyen életunt külsejű? — kérdém Mayát.

— Igen, — felelé — már mint a köznép, mely munkálkodik. Másként áll a dolog a nemesekkel, a kiknek ereiben egészen más vér esörgedezik. Két néposztály van ebben az országban, Ignatió, ugymint az urak és nép. A népből származó minden család évenként három hónapon át köteles robotolni, a többi 9 hónapon át nincs semmi dolga. Munkájuk gyümölcse nagy tárházakba kerül s onnan osztatik szét a Sziv valamennyi gyermekei között. A templomoknak, a katicának és a nemesség nagyrészenek azonban külön szolgásergük van, a kik atyáról fiura szolgálja őket.

— S mi lenne, ha megtagadná a munkát? — kérdé a sennor.

Éhezniök kellene, mert semmit sem kapnának sem a maguk, sem a családjuk részére a közraktárakból. Az éhségtől aztán ráfanyalodnak a legnehezebb munkára is.

Most aztán megértettük, hogy miért oly lehangolt és néma ez a nép. Mit lehet várni olyan emberektől, a kiktől elveszik fáradtságuk gyümölcsét, s közös raktárakba halmozva, részenként és csak részben adják vissza nekik! Öregebb koromban hallottam, hogy vannak, a kik ezt a rendszert szeretik az egész emberiségre kiterjeszteni, de biztos vagyok benne, hogyha laktak volna a Sziv Népe között, hol ez évszázadok óta szokásban van, felhagytak volna ennek az elméletnek hirdetésével, mert itt ugyan legalább is nem mozdította elő a népnek javát.

Eközben küldött jött hozzánk Zibalbaytól, ki minket is a házba hívott, hol leginkább halakból és gyümölcsekből álló vacsora volt számunkra kikészítve. Mire az evést bevégeztük s a vert ezüst eszékben felszolgált csokoládét is megittuk, tökéletes éjszaka lett. Megkérdeztem Zibalbayt, hogy itt fogunk-e aludni, mire ő röviden annyit válaszolt, hogy rögtön elindulunk a városba. Ehhez képest a hold világánál utra keltünk s a tó partján levő kis öbölbe mentünk, hol már egy árbocezal és vitorlával ellátott nagy kanoé várt ránk tiz indiánból álló legénységével.

Beszállottunk s a szél a szárazföld felől fujván, kifeszítettük a vitorlát, utnak indultunk a szigeten fekvő város felé, mely a tóban a szárazföldtől körülbelül tizenöt mérföldnyire lehetett.

A szél gyenge volt, de a hogység hidoje után oly lanyhának és balzsamosnak tetszett a levegő s az előttünk álló látvány oly ujnak és megkapónak, hogy én legalább cseppet sem türelmetlenkedtem haladásunknak lassúsága miatt.

(Folyt. köv.)

Félszázad óta

Aranyérem
Pár.s,
London.

kitünőnek elismert
Dr. Sichulsky-féle

Aranyérem
Pécs,
Temesvár.

Árczenőes és mosdóviz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta színdentült elterjedt világhírűk és bámulatos hatásuk képezik. Megbízható sikerrel használatnak szepő és májfoltok, a forró víz vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztatlansága ellen. Egy nagy tégely ára 1 kor. 40 fillér, egy kis tégely 70 fillér. Egy nagy üveg mosdóviz 2 korona, egy kis üveg 1 kor. Hozzávaló Mandola-korpaszappan 50 fill.

JOLIESSANTE-CRÉME

bőrfinomító és szépítő szer.
Kitünő hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására valamint a pattanások s kiütések elűzésére. Egy üveg ára 3 korona 10 fillér.

JOLIESSANTE-PUDER

fehér, rózsás és sárga színben.
Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. Az arcra láthatatlanul tapadva, annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 1 kor. 60 fillér, egy kis doboz 1 korona.

JOLIESSANTE-FOGFOR

legégszűcsesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és bűzösülés eltávolítására s megővésére, mely által egyúttal a foghúsról is a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 1 kor.

JOLIESSANTE-SZAPPAN

már kellemes illatánál fogva is a legkevesebb tojletté szappan. A bőrt finomra és simára teszi, valamint előmozdítja a sminkelésnek friss, tiszta kinézését. Kivánatra mintadarabok ingyen adnak. Egy darab ára 80 fill.

Haj-Restorer

biztos szer a megőszült haj eredeti természetét visszaállítására. Egy üveg ára 2 korona.

Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán.
Debreczenben: Tóth Béla gyógyszerárban (Tisza palota), G. Roehlik Arthur főtér 2144. sz.
Dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovits Jenő gyógyszerárban.

Naplók,

Főkönyvek,

Pénztárkönyvek,

Folyószámlakönyvek,

Lejárati könyvek,

Előjegyzési könyvek,

Bevásárlási könyvek

különböző nagyságban és vastagságban, a legfinomabb könyvpapírosból készítve, erős kötésben.

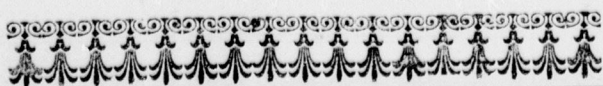
Másolókönyvek

patent mutatóval, japáni papírosból

legelőssőbb beszerzési forrása

a Csokonai-papirkereskedés

Kossuth-utca 13.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 13.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 13.

A rovatban az egyszeri beiktatás 10 szóig 40 fillér, minden további szó 2 fillérbe kerül, vastagabb betűkből minden szó 2 fillérrel több. Vidékről beküldhető az apró hirdetések postautalványal; a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is feljegyezhető. A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Haszonbérlet.

Hajdu-Szoboszló város határának Debreczen felől eső részén 110 cat. föld (20 nyilas) minden szükséges gazdasági épületekkel bőven felszerelt elsőrendű szántó, kaszáló és nádasból állótanyabirtok, a f. évi október hó első napjától kezdve hat évre haszonbérbe kiadó.

Haszonbérletet akarók keressék meg a tulajdonost a reggeli órákban Varga-utca 3. sz. alatt. 39.

Eladó kerékpár.

Helical Premier No. II. elsőrendű angol gyártmány, verseny áttétellel, rövid használat után eladó. Hol? Megtudható a kiadóhivatalban. 38.

Két kis leányt

teljes ellátásra elvállalok. Czim a kiadóhivatalban. 37.

Szalmaözvegységem

szabad órát egy kellemes hölgy társaságában öhajtanám eltölteni. Ajánlatok „kis hamis” czímen a kiadóhivatalhoz küldendők. 33.

Pincze,

mely üveges borok beraktározására igen alkalmas, Kossuth-utca 13. számú háznál kiadó. Értekezhetni ugyanott.

Eladó

egy hosszú, fiókos íróasztal, iroda számára. Értekezhetni Kossuth-utca 13. szám alatt, a Csokonai-papirkereskedésben.

Régi könyvek

magyar, latin, német (tudományos művek), igen jutányos áron eladók. — Értekezhetni a Csokonai-nyomdában Morvay Zoltánnal.

2262/1900. eln. sz.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A debreczeni kir. ítélőtábla s kir. főügyészség, ugyancsak a kerületbeli 5 törvényszék, 31 járásbíróóság és 5 kir. ügyészség részére, a körülbelül évi 29641 korona értékű papír, írószerszám és egyéb irodai szükségletek szállításának 1901. évi január hó 1-ével kezdődő egy, esetleg három évre leendő biztosítása céljából, a debreczeni kir. ítélőtábla elnöki irodájában, **folyó évi szeptember hó 11-én, d. e. 9 órakor**, nyilvános írásbeli ajánlati tárgyalás fog tartatni, melyhez a résztvevni szándékozók oly kijelentéssel hivatnak meg, hogy az 1893. évi szeptember hó 18-án 15510/1893. szám alatt kiadott igazságügyminiszteri rendelettel közzétett szabályzat 16-20. §-aiban körülírt kötelekkel ellátott írásbeli zárt ajánlatokat, „Ajánlat a papír és irodai szerekre” felirattal, az ajánlati tárgyalás megkezdéséig, a kir. ítélőtábla elnöki-iktató hivatalába terjesszék be, valamint ugyanaddig az 1400 korona bánatpénzt és az ajánlott cikkekről egybeállítandó mintagyűjteményt, a kir. ítélőtábla elnöki titkárnak kezébe, elismervény ellenében, tegyék le.

A versenyzők írásbeli ajánlatukban határozottan kinyilatkoztatni tartoznak, hogy a szóbanforgó versenytárgyalás feltételeit ismerik és azokat magukra nézve kötelezőnek elfogadják.

A szállítandó cikkek mintái a kir. ítélőtábla elnöki irodájában megtekinthetők.

Ezuttal is hasonló és a mennyiben lehetséges, csakis hazai gyártmányú cikkek beszerzése céloztatik. Az ajánlott cikkekről, a részletes hirdetményben s a feltételekben foglalt táblázatnak megfelelő jegyzék csatolandó, melynek második rovatában csak az egység (1 rizsma, 1 drb., 1 tucsat stb.) jegyzendő be (s nem az összes szükséglet), míg a további megfelelő rovatokba az ajánlott cikk mérete, egységi súlya s az az egységi ár vezetendő be, mely mellett az ajánlattevő a szállítást felvállalni hajlandó, míg egy külön e célra nyitott rovatban feltüntetendő az illető cikkek beszerzési forrása (kinek a gyárából vagy műhelyéből).

A mintagyűjtemény és jegyzék a fenti táblázat áruinak és azok minőségének sorrendjében állítandó össze s a papírnemüekből több válfaj is hozható ajánlatba.

Az árlejtési feltételek a kir. ítélőtábla elnöki irodájában, a hivatalos órák alatt megtekinthetők, avagy a versenyezni szándékozók, kívánatra posta útján is megküldhetők.

Az odaitétel iránti határozat, a szabályzat 31. §-a szerinti időben, a versenytárgyalásban résztvevő érdekeltekkel közöltetni fog.

A kir. ítélőtábla elnöke.

Hirdetések

a legjutányosabb áron felvételnek kiadóhivatalunkban

Kossuth-utca 13. sz.